

draait op westerse fondsen, is één van de weinige instellingen die op de barricades wil staan voor hedendaagse kunstenaars uit die regio's. Met een waaier aan activiteiten wil YATF de mobiliteit van hedendaagse kunsten en artiesten binnen de Arabische wereld stimuleren.

Points 5

eenmalige, oppervlakkige strategie die getuigt van een gebrek aan respect voor de kunstenaars en dat een soort van nieuw postmodern exotisme creëert. Het gaat dus om hapklare brokken: gecureerd vanuit het Westen, verteerbaar gemaakt voor het publiek, onvolledig, eenzijdig en extreem gesimplificeerd. Dat blijft het grootste gevaar: de wereld is complex en valt niet te vereenvoudigen.

etcetera 106

Wat bedoel je met 'een soort van nieuw postmodern exotisme'?

f.l.: Vroeger werden vreemde culturen bijna steevast vanuit een traditionele en/of exotische hoek voorgesteld die alle clichés die we over die culturen hadden bevestigden. Op een gegeven moment kwam er belangstelling voor hedendaagse kunst van andere culturen. Ook vandaag confirmeert die aandacht clichés, zij het nieuwe, die vooral de kloof tussen 'wij' en 'zij' onderstrepen. In die zin blijven de anderen voor het Westen ofwel slachtoffers, ofwel terroristen, ofwel onderdrukt. Een theaterproductie van bijvoorbeeld een Chinese kunstenaar moet in het Westen voor iedereen (publiek en pers) per se politiek van inslag zijn, ook al ontkent de kunstenaar zelf die lading. Ergens is dit begrijpelijk. Voor informatietoever worden we immers meer en meer afhankelijk van media die clichébevestigende, gereduceerde en gesimplificeerde beelden van andere landen, volkeren en culturen propageren. Ik ben er van overtuigd dat de kunsten een andere manier van communiceren binnen dit veld bieden, een manier die corrigerend werkt. Kunsten kunnen zelfs een compleet ander licht op een cultuur of op een volk werpen. Kort gezegd: kunst kan een alternatieve manier van communicatie zijn die een veel genuanceerder beeld opwerpt. Een voorbeeld: twee jaar geleden presenteerden we op het KunstenFESTIVALdesArts *Dances on Glasses* van Amir Reza Koohestani en *Looking at Ta'ziyè* van Abbas Kiarostami. Op een moment dat CNN ons het beeld gaf van Iran als terroristenland, vonden wij het belangrijk om in Brussel fijnzinnig werk te presenteren dat mijlver afstaat van clichés uit die regio. Kunstenaars vertegenwoordigen immers nooit een volk of een cultuur, ze representeren enkel zichzelf.

Daarnaast situeert zich ook een probleem aan de kant van westerse curatoren en programmatoren. Velen onder hen gaan, kijkend door hun westerse bril, op zoek naar werk in andere culturen. Hun tocht is dus gericht op werk dat het westerse discours, de clichés inclusief, bevestigt. Gezien de benepen economische situatie van de meeste hedendaagse kunstenaars in niet-westerse culturen moeten we ook kunnen begrijpen dat sommigen onder hen meegaan in dit spel en dus werk produceren waarvan zij weten dat wij dit in het Westen zullen lusten. Exportproductie.

Hoe zou jij jouw rol bij YATF omschrijven?

f.l.: Ik concentreer me op Meeting Points, een pluridisciplinair festival voor hedendaagse kunsten. Dit festival vond in 2006 voor de eerste keer in zeven steden plaats. In november 2007 komen er nog twee bij, met name Ramallah en waarschijnlijk Casablanca. Daarnaast blijven Amman, Damascus, Tunis, Cairo, Beiroet, Alexandrië en Minya actief in het festivalnetwerk. De bedoeling van YATF en van directeur Tarek Abou El Fetouh is het stimuleren van de creatie en de circulatie van artiesten binnen de Arabische wereld. We zien bijvoorbeeld kunstenaars die in het Westen vaak actief zijn maar zeker niet in hun eigen regio. De laatste jaren is er veel aandacht voor de Noord-Zuid relatie, maar wij maken een programma dat in de eerste plaats een lokale dynamiek wil stimuleren. Het programma wordt samengesteld met plaatselijke curatoren en instellingen in de Arabische steden. Daarnaast zijn er echo's – en ik wil dat woord benadrukken – in Berlijn en Brussel. Het festival wordt dus gemaakt op een lokale, regionale én internationale schaal.

Waarom komen Arabische kunstenaars hier wel aan de bak maar niet in hun eigen streek?

f.l.: Ik vind het gevaarlijk om hierop een eenduidig antwoord te formuleren. Er zijn daarvoor immers ontzettend veel redenen. Om te beginnen, kennen veel landen geen ministerie voor cultuur. Daarnaast ontbreken een fysieke